

חיל רגלים

רב-אלוף (מיל) חיים לסקוב

מיועד להשיג הכרעה. לוֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת יש משקל רבי-משמעות על רקע משך הלחימה הארוך של הרגלי — שהוא פועל יוצא ישיר של הסבילות הגופנית והערנות הנפשית — וכך הופכים וֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת ומשך כושר-לחימה לגורם כוח בקרב. הצירוף בין סוג הכושר האמור והוֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת מעמיד דרישות מיוחדות בפני הרגלי. נדרש ממנו יותר מאשר מכל חיל אחר: יותר בטיחות, יותר זהירות בשימוש באש, כשם שנדרשת ממנו יותר היחשפות לה (ועל-כן יש לשים דגש על דרישות אלו באימוני החי"ר). הוֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת היא שעושה אותו לנושא העיקרי בעול מבצעי הביטחון השוטף, החל בפטרול שגרתי וגמור בהסתערות על מנת לחסל אויב מטריד, ועל-כן הוא נושא בפעולות של „בין המלחמות” ומוסיף בהצלחותיו להגברת ההרתעה.

גיוון אמצעי התובלה של החי"ר צימצם את תלותו בקוי הספקה; הפחתת המשקל של נשקו ותגורו עשו את החייל קל יותר ומהיר יותר עם אֶפְקֵט קטלני יותר; יותר מאי-פעם בעבר נהיה הרגלי יותר אֶפְקֵטִיבִי בלחימה להשגת יעדיו בסיוע עצמי.

בכל הזמנים היתה וֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת זו עיקר גאוותו של הרגלי. אמנם במרוצת הזמן, עם שכלול כלי הנשק, הופנו מדי פעם הנורקורים אל חיל אחר, אולם החי"ר הוסיף להיות במעמד של החיל המבצע משימות בלעדיות ומיוחדות. עם זאת, לא טוב נעשה אם נעתיק מאחרים את הבדלנות והבלעדיות המתבטאות באמירות כמו „אני שריור — והוא רגלי”. לוחמים אנו ממקור רנו: השריונאי בא מהרגלים והרגלי הושפע מהשריון. תפישתנו היא של לחימה בין-זרועית ובין-חילית. קל לבנות רוח יחידה וגאוות יחידה על-ידי זלזול בזולת. קשה יותר לבנות

לעתים קרובות אתה שומע כי אין לחי"ר עדיפות בחלוקת התקציב הצבאי. אולם, פה ושם נשמעים הדים הרומזים כי אנשי חיל הרגלים עצמם רואים את תועלתו ומעמדו של החי"ר כנחותים לעומת חילות אחרים. אני רואה בתופעה זו ביטוי מדאיג של „התגמדות” המאלץ אותי להביע הדברים הבאים.

חיל הרגלים — ולא חשוב באיזה אמצעי תובלה הוא מגיע לאיזור הקרב שלו — ברגל, על משאית, על זחל"מ או נגמ"ש, מטוס ומצנח או מסוק — כונה „החיל הפחות ראוותני של כוחות היבשה” ותמיד הוסיפו: „בלעדיו אין ניצחון בקרב”. זהו החיל היחידי אשר יכול לחדור לכל מקום, והוא אשר בסופו של דבר נלחם בכוחות עצמו אל היעד, על היעד ודרך היעד. בארץ, מאז סיים ה„שומר” את תפקידו, פיתחו חיילי „הגדודים” במלחמת-העולם הראשונה את „הרגלי הקל” וניסו להגשים את יעודו בתנאי מחתרת. בשלבים הראשונים נעשה הדבר על-ידי טיפוח הרגלי הבודד, ויותר מאוחר עם היווצרות אותן קבוצות לוחמים עברים שביצעו פעולות לילה יזומות אם על-ידי מארב ואם על-ידי פשיטה. נפל בגורלם של משוחררי מלחמת-העולם השניה ליטול חלק בפיתוח התפישה המושלמת של חי"ר בצבא סדיר כצנחנים, צועדים, מוסעים או כחיל רגלים משוריין.

„החיל הפחות ראוותני” נשא, למעשה, את תפקידיו הרבים ויכול היה לעמוד בהם רק בגלל אופיו הוֹאֲרֶסֶאטִילִי. הוֹאֲרֶסֶאטִילִיּוֹת של הרגלי מוצאת ביטויים רבים ומגוונים — למשל מגוון מערכות כלי הנשק, כגון רנ"ט, תת-מקלע ורובה, אקדח ורימון, מקלע קל ומקלע בינוני, מרגמות לסוגיהן — וכל אלה מהוות מערכות נשק נגד שריון ונגד רגלים, כאשר הכל

שטח הררי, מחפרות ומצדיות, להסתער על שטח מוגן ולעמוד מול התקפת-נגד לתקוף התקפת-נגד, לשמור, לאבטח, לפטרל, לפשוט ולערוך חיפוש בבית, בחורשה, לבצע תפקידי שיטור, לפעול ביום ובלילה בכל תנאי אקלים כאילו הם תנאים נור-מליים, להיות נכון לפעולה מיידית ולפעולה מתמדת כשהוא ער, סקרן, חשדני, ערום. עליו להיות יעיל בתצפית, בתנועה ובהסוואה, ובכל אלה הוא יכול לסמוך רק על עצמו ועל חבריו לצוות. בינו לבין המ"כ והקצין מתפתחים וצומחים יחסי רעות הבנויים על שיתוף פעולה של תלות הדדית ואמון הדדי.

נכון אמרו, שהחי"ר „שואף למגע עם האויב כדי להכריעו“ ולכן חי הוא על „נשקו, קיבתו וערמתו“. העמידה בתנאי הפי-זור והפריסה של מרחב הלחימה המודרני מהוה אתגר לרגלים. מה גם שהרגלי נכנס לקרב, לעתים קרובות, כשהזמן לפקודות מפורטות מצומצם; במצב זה עליו לפעול ביוזמתו ולפי תושי-ייתו, ועל-כן ההצלחה או הכישלון של המחלקה והכיתה תלויים ברגלי הבודד. כושר פיזי ורוח אמיצה הם הכרח כי מקום הלחימה שלו הוא הקרוב ביותר לאויב. יותר מכל חיל אחר חשוף הרגלי לאפקט שדה הקרב, לזועותיו ולהמולתו. ללא אומץ לב הוא חדל להוות משקל וכוח. תנופתו בקרב נובעת מהכמיהה למגע עם האויב.

קשה לחזות את התנאים בהם יוצרך הרגלי לעמוד בעתיד. ברור כי הרגלי ימשיך להסתער דרך אש ארטילריה, להלחם נגד טנקי אויב שוטפים, לחזור בכל דרך לעורף האויב. הוא יוסיף ללחום בחוליות, מבודדות האחת מן השניה, כשכל מה שמאגד אותן הוא השגת היעד.

לא נכון, ואף מגוחך, לאמר כי הרגלי אמיץ יותר מחבריו בחילות אחרים, אלא שהוא זקוק לאומץ הלב שלו יותר. לשרי-

אותם על יסוד הישגים, הצלחות וערכים, שהוגשמו בעבר עד שהיו למסורת, וביחס לקריטריונים מבצעיים, מנהלתיים וטכ-ניים שהושגו באימונים. זאת ההבחנה הנכונה; ולפעמים שוגים מפקדים, כשהם מנסים לבנות רוח יחידה על חשבון חיל אחר. נכון שהתחרות בין חילות יש בה משהו בריא — אבל רע ומר אם זהו הבסיס היחיד לבניית רוח יחידה וגאוות חיל. בהצלחה בקרב זוכים על-ידי פעולה של תיאום בין-חילי, כאשר כל חיל וכל זרוע עושה, בסיוע חיל אחר, את אשר הוא בנוי לעשות באופן הטוב ביותר.

קרבות הרגלים בעבר, ואף אלה שהיו במלחמת ששת הימים, הדגימו ולימדו מה יכול לעשות חי"ר מאומן היטב, כשבראשו מפקדים נועזים וכשהוא מסתייע באחרים, בהתגברות על עמ-דות אויב מוגנות היטב. ואם נזכיר כאן גם את אותם מקרים יוצאי דופן שאנשי חי"ר פקדו על זרועות אחרות — לא בא הדבר אלא כדי לחזור ולהדגיש כי מה שחשוב הוא לא המוצא החילי אלא ההזדהות, רוח יחידה וגאווה חילית, וראיית יעדי העתיד.

במשפחה רב-חילית ורב-זרועית — הרגלי הוא, כאמור, הוא-ר-סאטילי ביותר. טווח החדירה שלו רב יחסית והוא מפעיל מערכות נשק מגוונות; ובתנאי קרב-מגע, אשר בהם משגה קל ביותר עלול לגרום אסון, הוא יוצא וידו על העליונה. אין לו תפקיד מוגדר אחד כמו לתותחן או לקשר; תפקידי רבים ועליו להתאים עצמו תמיד לתנאים בלתי צפויים מראש. עליו להצטיין בתושיה רבה, לשלוט במקצועות רבים, והוא תלוי בעצמו ברוב המצבים. עליו להיטיב להתחפר, לחול בשקט, לטפס על סלעים, לצלוח מכשולי מים ולהסתער דרך שדות-מוקשים, גדרות ומגננים, להילחם בשטח בנוי, שטח מיוער,

אין דוגמתך, היה ברוך!
תפקיד מאוס, נישא מכל.
(תרגום ש. לסקוב)

רגלי גאה גם ממך, ערוך
אלי מערב, אל כל מכשול.

באשר להכשרת הלוחם הרגלי ייאמר עוד כי משך האימון חשוב ביותר לטיפוח המוראל; משכו של אימון אינו מושפע רק מן הזמן הדרוש להקניית המקצוע, אלא צריך לקחת בחשבון גם את הזמן הנדרש להקניית הרגלים של שיתוף פעולה ושל גיבוש הכוח.

תובלה אוירית — בין אם על-ידי מטוס או מסוק — תובלה מוטורית או תובלה בים אינן משנות את מהות הרגלי, רק מאפשרות לו לבצע יעודו תוך יישום אמצעים טכנולוגיים חדישים המהווים אמצעי תובלה לאיזור הלחימה ומקטינים תלותו לגבי קוי הספקה.

דרוש מוסד אשר יקבע את השיטות, הטכניקות, התרגולות והסטנדרט, שלפיהם יפעל הרובאי בתנאי הקרב המקובלים, וכך יפותח יתרונו על האויב. זה תפקידו של „בית הספר לקרב“, ואם איננו בנמצא — יש להקים! מימוש שיטות אלו יושג על-ידי תחרות מתמדת בין עוצבות, תחרות שתביא הישגים תוך ביסוס גאוות יחידה. בית הספר חייב לאמן את הרגלי בתנאי קרב מציאותיים. הגדלת היתרון האיכותי-מבצעי של החייל הוא הנושא המרכזי העומד בפני חיל הרגלים. עליו למצוא את הדרכים הטכנו-מבצעיים ואת אופן יישום האיכות המבצעית, כדי לקיים אותו יתרון חילי, שמקיימים הכוח האווירי והכוח המשוריין ביחס לאויב.

האמצעי למימוש יתרון זה הוא הקמת „בית הספר לקרב לעוצבות חי“, אחרת ייקבע גם להבא מקומו של החייר בהתאם לדירוגו בעוגה התקציבית.

יונאי — טנק; לתותחן — תותח; לטייס — המטוס; למלח — אוניית הקרב; לרגלי במרחב הלחימה — אין הרבה זולת גאוותו והמוראל שלו. הבעיה הראשונה של האימון היא כיצד לנטוע ברגלי גאווה אישית ומוראל, לקיימם ולטפחם כך שיעמדו בתנאי הקרב החזויים.

זה אולי תפקידן העיקרי של העוצבה והיחידה — שעה שבתו הספר והקורסים מקנים שיטות, טכניקות וסטנדרטים, אשר אולי ימצאו ביטויים במשמעת, יומה, סבלנות והעזה תחת אש וכאשר החייל לבדו, אין לטפח גישה של עילית, לא גישה של „אתה בחרתנו“, אלא גישה של „אותנו אין מנצחים“, „אני אצא וידי על העליונה בכל מצב“.

כאשר סך הכל התביעות שיש לזרועות וחילות עולה על היקף התקציב שמדינה יכולה להקצות, יש צורך לקבוע סדר קדימות לפי התפישה האסטרטגית. באופן טבעי מקבל חיל הרגלים נתח קטן יחסית מתוך התקציב הכולל, ואז עשויים הרגלים עצמם לאבד את התמונה הנכונה של חשיבות החיל שלהם. השוואת סכומים אף פעם לא תתן את התמונה האמיתית. ההש- תמונה אחרת. במקום שיראה עצמו כחיל בסולם עדיפויות בתקציב, הוא צריך להרגיש כמי ששייך לשבט מיוחד במינו. המאפיין אותו הוא שיר של א. פ. הרברט —

חדשו נושאי השחוק הסב;
הנס, הנשק האדם.
עוד חיל רגלים מחזיק בקו
ובוץ, אבק כאו עודם.

שלומות חייל, בבוץ שוכב,
שלומות חייל, בגשם שך,
שלומות חייל, דוח סחי וכאב,
מראה מיתה דם נשפך.